

perspectief

Ontwikkeling

OW

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2279
www.zwolle.nl

Stadsdeeladvies Midden

Wijkopgaven 2017 - 2018
Assendorp, Binnenstad,
Kamperpoort en Veerallee

Opdrachtgever

Opdrachtnemer

Versie 01

Datum 20 september 2017

Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Midden

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Assendorp	4
2.1	Terugblik	4
2.2	Analyse van de huidige situatie	4
2.3	Wijkopgaven voor de periode 2017-2019	5
3	Kamperpoort	6
3.1	Terugblik	6
3.2	Analyse van de huidige situatie	6
3.3	Wijkopgaven voor periode 2017-2019	8
4	Binnenstad	8
4.1	Terugblik	8
4.2	Analyse van de huidige situatie	8
4.3	Wijkopgaven voor de periode 2017-2019	9
5	Veerallee	9
6	Hanzeland	10
6.1	Terugblik	10
6.2	Analyse	11
6.3	Opgave voor Hanzeland	11

1 Inleiding

Dit stadsdeeladvies is opgesteld op basis van het Buurt voor Buurt onderzoek 2016, kennis en ervaringen van in- en externe wijknetwerkorganisaties, feedback en inbreng van wijkbewoners tijdens informatiebijeenkomsten en selectieve wijkgesprekken.

Stadsdeel Midden is het meest stedelijke stadsdeel van Zwolle en in zijn geheel op de hoofdonderwerpen leefbaarheid, veiligheid, sociaal en fysieke index vergelijkbaar met Zwolle als geheel. De wijken Binnenstad en Kamperpoort scoren door de stedelijkheid iets lager dan het Zwols gemiddelde, Assendorp neutraal en Veerallee iets gunstiger. Het stadsdeel heeft zich de afgelopen jaren stabiel ontwikkeld met een aantal gunstige veranderingen.

Voor het hele Stadsdeel Midden, met name in de Binnenstad, Assendorp en Kamperpoort leven drie thema's waaraan inzet en opgaven zoveel mogelijk gekoppeld worden. Deze worden integraal met stedelijk beleid en partners opgepakt.

- **Stedelijkheid**
De stedelijkheid van het staddeel is een aspect dat enerzijds door bewoners in hoge mate gewaardeerd wordt; de nabijheid van vele voorzieningen, bruisende activiteiten en reuring. De waardering van de bewoners in Midden voor hun directe woonomgeving is hoog. Tegelijkertijd genereert deze stedelijkheid ook meer acute overlastsituaties dan in andere stadsdelen en wordt naast parkeren ook de stenigheid en gemis van groen vaak genoemd. De mate waarin overlast wordt ervaren is hoger dan het Zwols gemiddelde. Hoewel het ervaren van overlast dus niet leidt tot het afwaarderen van de woonomgeving en er een zekere mate van "het hoort erbij heerst" blijft het zoeken naar de balans een permanent aandachtspunt. Dit gebeurt door zoveel mogelijk samen met bewoners, zoals in de binnenstad met het wijkpanel waarin bewoners met wijknetwerkpartners overleggen en gerichte acties bedenken en uitvoeren.
- **Overlast door Jongeren**
Een ander terugkerend onderwerp in Midden is ervaren overlast door jongeren die elkaar ontmoeten in de openbare ruimte. De groepen jongeren zijn in beeld bij de diverse partners en instanties. Zij bewegen zich door heel Zwolle maar Midden is, ook weer door de stedelijkheid, toch het aantrekkelijkst voor ontmoeting. Er wordt goed samengewerkt door politie, handhaving en gemeente en waar mogelijk met bewoners.
- **Begeleid wonen**
De afgelopen periode is in Midden een toename te zien van particuliere initiatieven bij begeleid wonen. Direct omwonenden van particuliere panden waar met name jongeren geplaatst worden, geven aan druk te ervaren op hun directe leefomgeving. Er is de voor de periode 2017-2019 aandacht voor versterken van weerbaar vermogen van de directe omgeving vanuit het sociaal wijkteam (SWT) en Travers Welzijnswerk

Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Midden

Naast de wijkopgaven in het stadsdeeladvies zijn er altijd incidentele en acute buurt- en wijkontwikkelingen die niet afgedekt worden door de twee jaar cyclus van het Buurt voor Buurt onderzoek. Dit vereist vrijwel altijd direct reageren en ingrijpen van de wijknetwerkpartners. Deze interventies worden ook vaak als buurt- of wijk gebonden 'opgaven', gezien omdat betrokken wijknetwerkpartners hier zoveel mogelijk samen met bewoners mee aan de slag gaan.

2 Assendorp

2.1 Terugblik

Opgaven 2014 Assendorp:

1. Verbinden van bestaande sociale netwerken en bewoners in de Pierik.
2. Blijvende aandacht voor parkeren en vergroening

Wat is er gedaan

Ad 1. Na de wijkdialoog 2014 waar één van de thema's eenzaamheid in Pierik en Weezenlanden was hebben Sportpark Marslanden, Speeltuinvereniging Assendorp, Brede School Veldboeket, Diaconie, Vogellanden SWT, Travers en Gemeente de handen ineen geslagen om informele netwerken met bewoners te versterken. Er worden tweewekelijkse drukbezochte koffieochtenden georganiseerd waar bewoners en deze organisaties elkaar ontmoetten en activiteiten bedenken. Dit voorjaar is door deze partners voor het eerst een goed bezochte en gezellige Informatiemarkt/wijkdialoog Pierik en Weezenlanden georganiseerd waar de organisaties uit de buurt zich presenteerden.

Ad 2. Er hebben verschillende gesprekken en thema avonden met bewoners voor beide onderwerpen plaatsgevonden onder andere door Spilteam Assendorp. Er zijn diverse groeninitiatieven uitgevoerd op zowel individueel als straatniveau, zoals geveltuintjes en groenadoptie door bewoners. Daarbij wordt ook verbinding gezocht met het onderwerp parkeren en zijn er bewoners die willen onderzoeken of bijvoorbeeld parkeren op afstand meer ruimte voor groen zou kunnen bieden. Vanuit het programma Klimaatactieve Stad is aandacht voor de hittestress en wateroverlast. Dit is in Assendorp vooral in de buurt Oud- Assendorp, waar ook de parkeerdruk het hoogst is. Hier wordt ook gezocht naar mogelijkheden opgaven te verbinden.

2.2 Analyse van de huidige situatie

Assendorp wordt al jarenlang door bewoners als een geliefde en gewilde woonwijk gezien. Bewoners beoordelen hun wijk positief en verwachten dat deze nog vooruit zal gaan. De actieve inzet van bewoners voor hun wijk is toegenomen. Dit is terug te zien in de vele initiatieven die bewoners, vaak op straatniveau, ontwikkelen zoals kinderstraten, geveltuinen en adoptie van openbaar groen.

Datum
Ons kenmerk

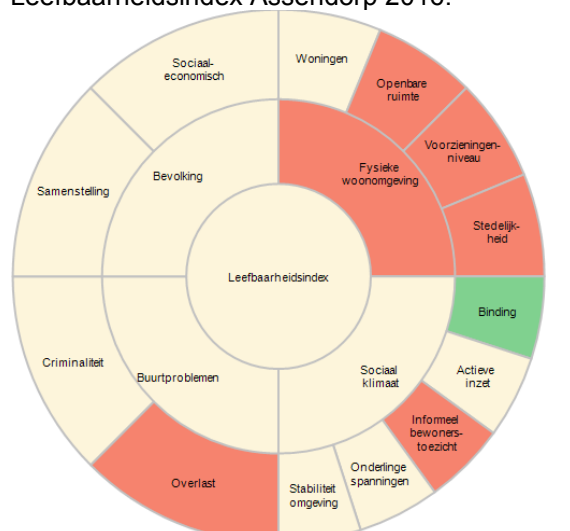
28 augustus 2017
Stadsdeeladvies Midden

Hoewel de meest recente onderzoeksresultaten uit Buurt voor Buurt niet direct aanleiding geven wordt er door SWT, politie, corporaties en Travers op basis van actuele casuïstiek preventief aandacht gevraagd in reguliere inzet en focus voor de thema's pedagogisch buurtklimaat en botsende leefstijlen.

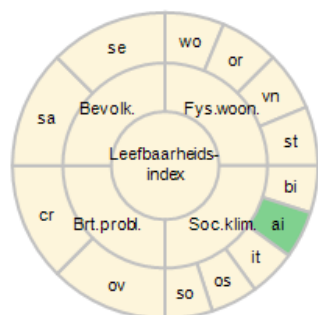
Algemeen beeld Buurt voor Buurt 2016:

	Score 2016 t.o.v. Zwolle	Ontwikkeling 2014-2016	Ontwikkeling 2012-2016
Leefbaarheidsindex	gemiddeld	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Veiligheidsindex	gemiddeld	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Sociale index	gemiddeld	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Fysieke index	gemiddeld	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar

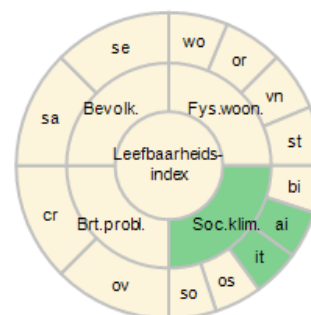
Leefbaarheidsindex Assendorp 2016:

Ontwikkeling 2014-2016

Ontwikkeling 2012-2016

- sterk negatief
- negatief
- gelijk gebleven
- positief
- sterk positief

2.3

Wijkopgaven voor de periode 2017-2019

De reguliere inzet en focus zal de komende periode vooral aansluiten bij de genoemde stadsdeel brede thema's op het gebied van stedelijkheid, stenigheid/groen en parkeren. Daarnaast zal aandacht zijn voor de thema's begeleid wonen en versterken van de

Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Midden

weerbaarheid van de directe woonomgeving, pedagogisch buurtklimaat en botsende leefstijlen.

3 Kamperpoort

3.1 Terugblik

Opgaven 2014 Kamperpoort

1. Meer eigenaarschap ervaren door bewoners om gemeenschappelijke verantwoordelijkheid bij leefbaarheid en veiligheid in de wijk te stimuleren.
2. Aanpakken Maatschappelijke en sociale participatie

Wat is er gedaan

Ad 1. Om het eigenaarschap positief te beïnvloeden zijn diverse projecten samen met bewoners opgezet om betrokkenheid bij de openbare ruimte te stimuleren. Mobiele moestuinen, inrichten van boomspiegels en plek vinden voor een hondenlosloopterrein. Ook wordt zoveel mogelijk betrokkenheid bij de diverse bouwprojecten in de wijk en is er gezamenlijk meegedaan aan "Nederland Schoon". Voor de jongeren is bij deze opgave aandacht door SWT samen met Travers en ouders. Daarbij is ingezet op thema opvoeden en opgroeien in de wijk. Voor nieuwe bewoners in de wijk worden kennismakingsavonden georganiseerd. Door nieuwe bewoners in de wijk wordt aan de verschillende projecten actief meegedaan. Er is aandacht voor de verbinding tussen "oude" en nieuwe bewoners.

Ad 2.

Vanuit het sociaal wijkteam is vooral ingezet op individuele ondersteuning. In samenwerking met Travers Welzijn is veel aandacht besteed aan het verbeteren van het pedagogisch buurtklimaat. De Kamperpoort kent nog een kleine groep kwetsbare bewoners die van generatie op generatie moeite heeft om de stap naar volwaardige sociale participatie te maken. Voor de jongeren die onderdeel uitmaken van groepen die problematisch gedrag vertonen is een speciale aanpak ontwikkeld met als doel om overlast tegen te gaan en tegelijkertijd jongeren kansen te bieden voor een betere toekomst.

Voor een groep, met name Chinese, bewoners met taalachterstand zijn taallessen gestart in het wijkcentrum.

3.2 Analyse van de huidige situatie

Hoewel de Kamperpoort ten opzichte van het Zwols gemiddelde minder goede scores laat zien, heeft de wijk de afgelopen periode een positieve ontwikkeling doorgemaakt. Bewoners geven aan veel vertrouwen in de toekomst te hebben. De inzet en participatie van bewoners voor hun wijk is alleen maar toegenomen en het wonen in de wijk wordt hoger gewaardeerd. In 2017 is door de ontwikkelende marktpartijen in de Kamperpoort in samenwerking met de gemeente een Platform opgericht dat tot doel heeft om

Datum

28 augustus 2017

Ons kenmerk

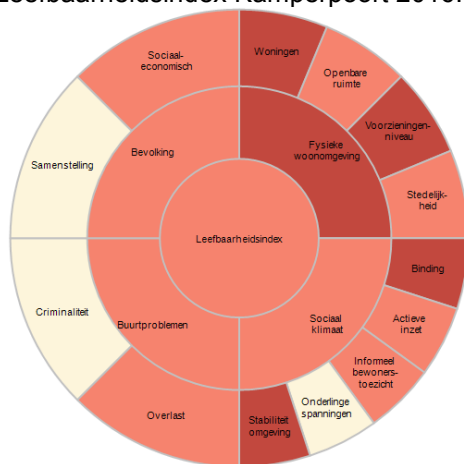
Stadsdeeladvies Midden

gezamenlijk te werken aan de realisatie van een gezamenlijk gedeeld toekomstbeeld voor de Kamperpoort. In het Platform zullen door de betrokken partijen met wijkbewoners ideeën en plannen op zowel fysiek als sociaal terrein worden besproken en afgestemd. Een van de doelen is om de wijkbewoners actief te blijven betrekken en een duidelijke rol te blijven geven.

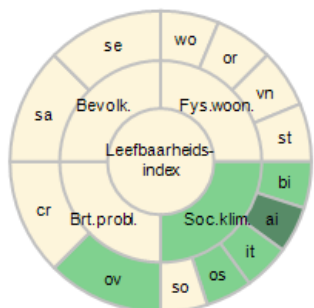
Algemeen beeld Buurt voor Buurt 2016:

	Score 2016 t.o.v. Zwolle	Ontwikkeling 2014-2016	Ontwikkeling 2012-2016
Leefbaarheidsindex	ongunstig	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Veiligheidsindex	ongunstig	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Sociale index	ongunstig	positief	gelijk gebleven
Fysieke index	ongunstig	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar

Leefbaarheidsindex Kamperpoort 2016:

Ontwikkeling 2014-2016

Ontwikkeling 2012-2016

- sterk negatief
- negatief
- gelijk gebleven
- positief
- sterk positief

Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Midden

3.3 Wijkopgaven voor periode 2017-2019

Voor de komende periode zal de ingezette lijn worden voortgezet en de opgaven blijven ongewijzigd.

4 Binnenstad

4.1 Terugblik

Opgaven 2014 Binnenstad

1. Vergroten van invloed van bewoners op hun directe leefomgeving

Wat is er gedaan

Ad1. De afgelopen periode is er met het na de wijkdialoog 2014 samen met bewonersvereniging bBZ opgerichte wijkpanel aan verschillende projecten gewerkt om de leefbaarheid te vergroten. Aan het wijkpanel nemen bewoners verspreid uit de binnenstad deel, samen met gemeente, politie, SWT, handhavers en jongerenwerk. De bewoners zijn allen ambassadeur voor hun eigen directe woonomgeving en halen actief input van medebewoners op. Onderwerpen die worden aangedragen worden in het panel samen met wijkwerkers besproken en zoveel mogelijk gezocht naar samenwerkingsmogelijkheden. Dit kan gaan over een straat, gebied of thema. Voorbeelden zijn aanleg van geveltuintjes in de Wolweverstraat, een project om overlast van fietsers tegen te gaan in de Roggestraat, bewonersaanpak van fietsparkeeroverlast in de Koestraat. Ook bijvoorbeeld het signaleren en benoemen van hot spots waar veel jongeren samenkomen. Deze worden door politie, Boa's en jeugdwerk opgenomen in de reguliere rondes waardoor een goed beeld ontstaat wie de jongeren zijn, waar ze vandaan komen en zo de aanspreekbaarheid wordt vergroot.

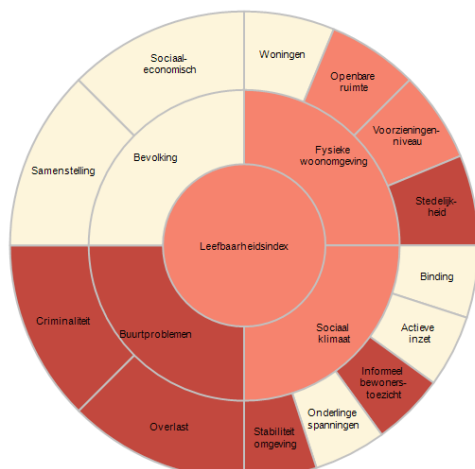
4.2 Analyse van de huidige situatie

	Score 2016 t.o.v. Zwolle	Ontwikkeling 2014-2016	Ontwikkeling 2012-2016
Leefbaarheidsindex	ongunstig	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Veiligheidsindex	ongunstig	positief	gelijk gebleven
Sociale index	gemiddeld	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Fysieke index	ongunstig	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar

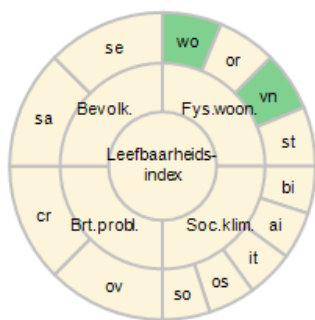
Leefbaarheidsindex Binnenstad 2016:

Datum
Ons kenmerk

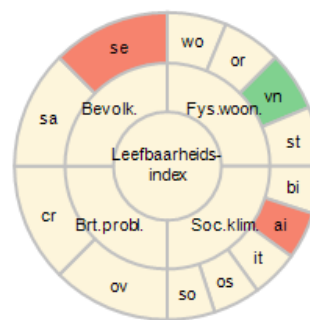
28 augustus 2017
Stadsdeeladvies Midden

Ontwikkeling 2014-2016

Ontwikkeling 2012-2016

sterk negatief
negatief
gelijk gebleven
positief
sterk positief

4.3 Wijkopgaven voor de periode 2017-2019

Voor de komende periode zal de inzet en de focus ongewijzigd blijven. Het ingezette constructieve proces blijven we volgen.

5 Veerallee

De Veerallee laat een stabiel gunstige ontwikkeling zien. Er is een actieve wijkvereniging en een hoge mate van zelfredzaamheid. De wijkvereniging initieert verschillende sociale en ruimtelijke projecten waarbij samenwerking met gemeente maar ook andere partners wordt gezocht. De afgelopen periode is bijvoorbeeld een soort buurthulp post gestart, Veerallee Samen, en zijn er verschillende groeninitiatieven. Ook organiseert de wijkvereniging tweemaal per jaar een wijkbijeenkomst voor bewoners en partners over actuele ontwikkelingen in en rond de wijk. Er zijn geen specifieke opgaven te benoemen voor deze wijk.

Algemeen beeld Veerallee 2016:

Datum
Ons kenmerk

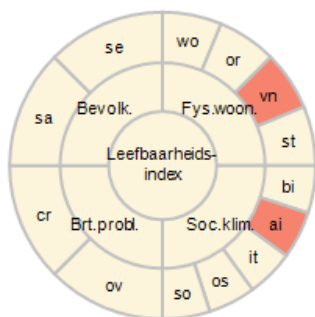
28 augustus 2017
Stadsdeeladvies Midden

	Score 2016 t.o.v. Zwolle	Ontwikkeling 2014-2016	Ontwikkeling 2012-2016
Leefbaarheidsindex	gunstig	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Veiligheidsindex	gunstig	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Sociale index	gunstig	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Fysieke index	gemiddeld	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar

Leefbaarheidsindex Veerallee 2016:

Ontwikkeling 2014-2016

Ontwikkeling 2012-2016

6 Hanzeland

6.1 Terugblik

Hanzeland is een buurt die volop in de belangstelling staat. De ambitie om het Zwolse stadshart meer ruimte te geven en om de Spoorzone te transformeren van een barrière naar een extra verblijfs- en gebruiksruimte voor de stad krijgt langzaam maar zeker vorm. Voor de ruim duizend inwoners van Hanzeland zouden die ontwikkelingen een bedreiging kunnen zijn. Het is goed om te zien dat de majeure ingrepen in de buurt juist

Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Midden

zorgen voor optimisme over de toekomstige leefbaarheid van de wijk (zie illustratie 1). In dit stadsdeeladvies laten we zien hoe we de vruchtbare voedingsbodem die Hanzeland biedt willen aanwenden om de goede dingen te doen voor de wijkbewoners.

Ontwikkeling

Hanzeland is al jaren een 'stabiele' wijk. Zowel wat betreft leefbaarheid, veiligheid, fysieke zaken als wat betreft sociaal beeld scoort Hanzeland overeenkomstig het stedelijk gemiddelde. Grote ontwikkelingen of afwijkingen in dat beeld zijn er ook niet in het laatste Buurt-voor-Buurtonderzoek. In Hanzeland wordt bovengemiddeld 'verdiend': bijna een derde van de huishoudens valt in de categorie hoge inkomens. Huishoudens met een minimuminkomen en werkloosheid komen percentueel minder voor dan in de stad als geheel. De verhouding koop-/huurwoningen is 66 procent tegen 33 procent. Wat al jaren gevoeld wordt als een gemis door Hanzelanders is dat er weinig voorzieningen zijn in de wijk (illustratie2). Voor bijvoorbeeld boodschappen, maar ook voor onderwijs en voor sport en recreatie moeten de wijkbewoners naar Zwolle-Zuid of naar Assendorp. Dat betekent een wandeling of fiets- of autorit onder spoor of IJsselallee door.

Opvallend is dat de afgelopen jaren het samenleven en -wonen in de wijk onder druk lijkt te komen staan. Uit de ontwikkeling van de leefbaarheidsindex komt naar voren dat de onderlinge spanningen zijn toegenomen. Op de veiligheidsindex scoren overlast en geweld negatief. Daarbij moet aangetekend worden dat deze scores hoofdzakelijk veroorzaakt worden door incidenten in en bij het station. Parkeeroverlast is de grootste zorg voor de wijkbewoners. Omdat na jaren van grote(re) leegstand vanwege de crisis de kantoorbezetting weer toeneemt, neemt ook de parkeerdruk op Hanzeland toe. De parkeerdruk op Hanzeland zorgt overigens ook een overloop van parkeerders aan de andere kant van de IJsselallee, in stadsdeel Zwolle-Zuid.

6.2 Analyse

Hanzeland is een bijzondere woonwijk. De buurt ligt ingeklemd tussen spoor en IJsselallee, en in de wijk zelf is er een duidelijke scheiding tussen woonbuurt en kantoren/werklocaties. Er is letterlijk een figuurlijk ruimte om meer dan nu te zorgen voor een fluïde mix van gebruikers en locaties in het gebied. Voor veel van de voorzieningen die de wijkbewoners missen is in de buurt geen (exploitatie)mogelijkheid, en wijkbewoners geven zelf ook aan dat ze beseffen dat de kansen op de komst van bijvoorbeeld een grote supermarkt hier gering zijn. Wat wel vruchtbaar is, is een multifunctionele plek waar ondernemers, kenniswerkers, studenten én wijkbewoners elkaar kunnen ontmoeten. De komst van Brainz, aan het Lubeckplein, begin 2017 lijkt dan ook in een behoefte te voorzien. Inmiddels zijn hier al talrijke sessies geweest waar stakeholders van Hanzeland volop aan deelnamen, onder meer in de vorm van een wijkdialoog, Spoorcafés en werksessies rondom de herinrichting van het Lubeckplein.

6.3 Opgave voor Hanzeland

Op basis van de uitkomsten van het Buurt voor Buurt-onderzoek, maar vanzelfsprekend ook naar aanleiding van recente ontwikkelingen in Hanzeland is in samenspraak met de Vereniging Bewoners Hanzeland een aantal onderwerpen geselecteerd waarop de komende periode in gezamenlijkheid wordt ingezet in de buurt. De belangrijkste opgave

Datum

28 augustus 2017

Ons kenmerk

Stadsdeeladvies Midden

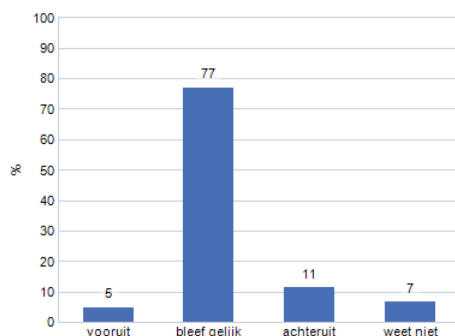
ligt in de transformatie van het Lübeckplein: het plein wordt nu ervaren als een weinig uitnodigende kale ruimte waar het slecht toeven is. We zien goede mogelijkheden om het plein stapsgewijs te transformeren in een aangenaam groene verblijfruimte waar met een uitgekende programmering verbinding wordt gezocht en gevonden. In het proces om te komen tot een aansprekend plein volgen we logische principes die elders ook sneller tot resultaat hebben geleid dan het maken van een fors masterplan: we zetten kleine, behapbare stappen. We committeren belanghebbenden - wijkbewoners, kantoor mensen, studenten - tijdens korte 'sprints' rondom concrete en zichtbare toevoegingen op het plein. Elk geboekte resultaat tijdens een sprint wordt feestelijk in gebruik genomen. Toevoeging van groen is een eerste stap, ontmoetingsplekken en een programmering op het plein zijn volgende stappen.

Andere dossiers waarmee we de komende periode de leefbaarheid in Hanzeland willen verbeteren zijn het tegengaan van de parkeerdruk en het faciliteren van een energieinitiatief uit de buurt. Tijdens een goedbezochte wijkdialoog in juni is enthousiast gereageerd op deze opgaves. In het kader van Beter Benutten wordt - in samenspraak met bedrijfsleven en wijkbewoners - ingezet op een praktische en strategische aanpak van het mobiliteitsvraagstuk voor dit deel van de stad: waarvan de parkeerdruk een van de gevolgen is. Wijkbewoner Robert Colijn heeft tijdens de wijkdialoog een aanvang gemaakt met het enthousiasmeren en organiseren van zijn medebewoners om gezamenlijk te komen tot verduurzaming van de woningen in de wijk. Waar mogelijk ondersteunt de gemeente deze inzet.

Daarnaast is de samenwerking gezocht met het Domein Gezondheid en Welzijn van hogeschool Windesheim om een leerwerkplaats te organiseren, waarin medewerkers van het Sociaal Wijkteam samen met studenten in de wijk onderzoek doen naar wensen en besognes van de bewoners, om daar passende antwoorden (diensten en/of producten) voor te ontwikkelen. Onder meer de data die onder het Buurt voor Buurtonderzoek liggen dienen als basis voor dit initiatief. Brainz is de uitvalsbasis van deze samenwerking tussen 'wijkwerk' en onderwijs.

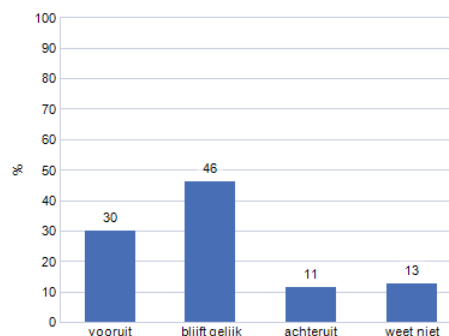
In Hanzeland is het algemene oordeel over de buurt gelijk aan het Zwols gemiddelde en onveranderd ten opzichte van 2014. Het afgelopen jaar hebben meer bewoners een achteruitgang dan een vooruitgang ervaren. Voor de toekomst geldt het omgekeerde: meer bewoners verwachten dat de buurt vooruit zal gaan dan achteruit zal gaan. Vergelijken met 2014 en met Zwolle gemiddeld hebben meer bewoners vertrouwen in de toekomstige ontwikkelingen.

Vooruitgang/achteruitgang buurt, afgelopen jaar

Bron: O&I, gemeente Zwolle

Vooruitgang/achteruitgang buurt, verwacht

Bron: O&I, gemeente Zwolle

De positieve toekomstverwachtingen worden gevoed door verschillende plannen in de buurt: nieuwe horecafaciliteiten en winkels, een busstation aan de zuidzijde van het treinstation, de ontwikkeling van de Spoorzone in het algemeen, ombouw van lege kantoren en het zwembad is eindelijk afgebroken. Bewoners verwachten dat dit alles de buurt aantrekkelijker maakt.

Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Midden

Sociale index Hanzeland

